ISSN 2454-8596
www.vidhyayanaejournal.org
An International Multidisciplinary Research E-Journal

કેન્દ્રીય બજેટ 2020-21

Goswami Paresh j

M.A (Economics)

Department of Economics, Saurashtra University, Rajkot

ISSN 2454-8596
www.vidhyayanaejournal.org
VIDHYAYANA An International Multidisciplinary Research E-Journal

સારાંશ

આવનાર નાણાંકીય વર્ષ માટે આવક અને ખર્ચ અંગેના અંદાજો રજૂ કરતું પત્ર એટલે અંદાજપત્ર. અહીં અંદાજપત્ર અગે વાત કરતા આવનાર વર્ષમાં કંઈ રીતે અને કેટલા પ્રમાણમાં ક્યાં ક્ષેત્રેમાથી આવક મેળવવાની અને ક્યાં ક્ષેત્રમાંથી કેટલા પ્રમાણમાં ખર્ચ કરવાનું છે તેનો અંદાજ અગાઉથી જ અંદાજવામાં આવે છે. તેવી જ રીતે અગાઉના વર્ષોનાં ખાધ અને પુરાંતને ધ્યાનમાં રાખીને તે અંગેના પગલાં લેવામાં આવે છે.આમ,આપણે અંદાજપત્ર વિશેની અગત્યની માહિતી મેળવીએ.

મહત્વના શબ્દો

- બજેટનો અંદાજ
- સરળ જીવન બનાવવું
- સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ
- ખાધની સમજૂતી

પ્રસ્તાવના

જેમ્સ વિલ્સનને ભારતીય બજેટ પદ્ધતિના પિતા કહેવાય છે.સ્વતંત્ર ભારતનું પ્રથમ બજેટ 26 નવેમ્બર 1977 પ્રથમ નાણામંત્રી શણમુખમ શેટ્ટી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. તાજેતરમાં કેન્દ્રીય નાણામંત્રી અને કોર્પોરેટર મંત્રી નિર્મલા સીતારમન લોકસભામાં કેન્દ્રીય બજેટ 2020-21 રજૂ કર્યું. હવે આપણે બજેટની વિગતવાર ચર્ચા કરીએ.

હેતુઓ

- જીવનને સરળ બનાવવુ
- કોશલિય વિકાસ પરીપુર્ણ કરવો
- સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ
- સ્વનિર્ભર વિકાસ કરવો
- બાળકીમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ વધારવું

ISSN 2454-8596
www.vidhyayanaejournal.org
An International Multidisciplinary Research E-Journal

સંશોધન પદ્ધતિ

- પ્રસ્તુત સંશોધન વર્ણનાત્મક સંશોધન પદ્ધતિથી ગૌણ માહિતીના આધારે કરવામાં આવેલ છે.

કેન્દ્રીય બજેટ 2020-21

Income Range (in Rs.)	Old Tax Regime	New Tax Regime
2,50,001 to 5,00,000	5%	5%
5,00,001 to 7,50,000	20%	10%
7,50,001 to 10,00,000	20%	15%
10,00,001 to 12,50,000	30%	20%
12,50,001 to 15,00,000	30%	25%
Above 15,00,000	30%	30%

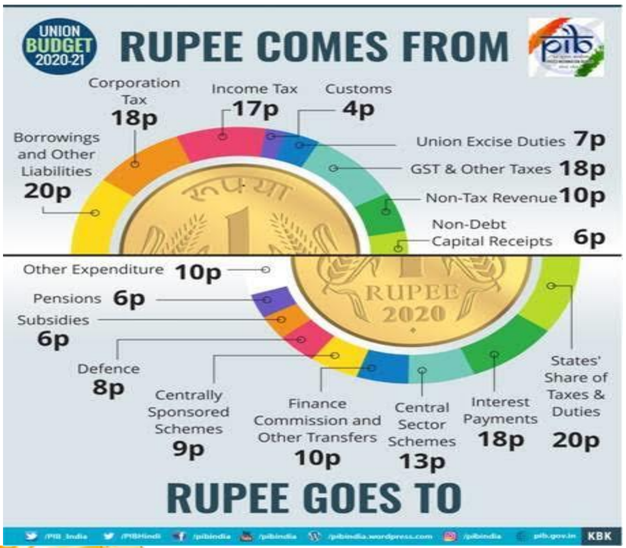

- ચેન્નાઇ અને બેંગલુરુ વચ્ચે હાઈવે બનાવવામાં આવશે.
- 2023 સુધીમાં મુંબઈ એક્સપ્રેસ હાઈવે તૈયાર કરવામાં આવશે.
- તટીય વિસ્તારોમાં 2000 કિલોમીટરના રસ્તા બનાવવામાં આવશે.
- ઓનલાઇન શિક્ષણ માટે સરકારે 99,300 લાખ કરોડ ફાળવ્યા.
- બાળકીઓમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ વધારવામાં આવશે.
- શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં FDI દ્વારા રોકાણ કરવામાં આવશે.
- નવી શિક્ષણ નીતિ ટૂંક સમયમાં અમલમાં આવશે.
- નેશનલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ક્ષેત્રમાં 100 લાખ કરોડનું ફંડ આપવામાં આવશે.
- નેશનલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ક્ષેત્રની પાઇપ લાઇનનો ઉપયોગ લેવામાં આવશે

- નેશનલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ક્ષેત્રમાં કુલ **65,000** કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- વાહન વ્યવહાર માટે **1.7 લાખ** કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- 150 જેટલી ખાનગી ટ્રેન નો ચાલશે.
- ખાનગી તેજસ જેવી નવી ટ્રેનો દોડાવવામાં આવશે અને અમદાવાદ - મુંબઈ વચ્ચે હાઈ સ્પીડ ટ્રેનો દોડાવવામાં આવશે.
- સ્વચ્છ ભારત અભિયાન માટે 12,300 કરોડ ફાળવશે.
- સ્વચ્છ હવા માટે **44,000** કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- રાષ્ટ્રીય પોષણ મિશન માટે **35,000** કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- આરોગ્ય સેવા પાછળ 59,000 કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- જળજળ જીવન મિશન માં 3.60 લાખ કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- કૃષિક્ષેત્રે માટેના 16 મુદ્દાઓમાં કાર્યક્રમ થશે અને રોજગારીની તકો ઉભી કરવામાં આવશે.
- કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ માટે 2.83 લાખ કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- બેંકમાં ખાતેદારોને 5 લાખ સુધીના નાણાં ની સુરક્ષા માં વધારો કરવામાં આવશે.
- **GST** નું ઐતિહાસિક માળખું સુધારવામાં આવશે.
- બેટી બચાવો બેટી પઢાવો યોજના ને સફળતા આપવામાં આવશે.
- મહિલાઓ માટે 28,600 કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- **SC,OBC category** ના લોકો માટે 85,000 કરોડ ફાળવવામાં આવશે.
- અનુસૂચિત જનજાતિ અને પછાત વર્ગના લોકો માટે પણ 53,700 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- નેટ પ્રોગ્રામિંગ માટે 6000 હજાર કરોડની દરખાસ્ત કરવામાં આવેલ છે.
- તમામ સ્ટેશનોએ **WiFi**ની સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવશે.
- 2024 સુધીમાં 100 નવા એરપોર્ટ બનાવવામાં આવશે.

- મોબાઈલ ઇલેક્ટ્રોનિક ની નવી સ્કીમ ભારતમાં બનાવવામાં આવશે.
- નિકાસ નવી સ્કીમ બનાવવામાં આવશે.
- સ્કીલ ડેવલોપમેન્ટ માટે **3000** કરોડ ફાળવવામાં આવશે.

- મહેસુલી ખાધ: 2020- 21માં**1 . 7અથવા1 .5** અંદાજ
- અંદાજપત્રીય ખાધ: 2020- 21માં**3 . 5**નો અંદાજ
- રાજકોષીય ખાધ: 2020- 21માં**3 . 0**જેટલો અંદાજ

તારણો

- **નાણાંકીય સહાયમાં વધારો થશે.**
- **સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ દેશમાં વિકાસ થશે.**
- **અન્ય યોજનાને પરિપૂર્ણ કરી શકાશે**
- **સ્ત્રીને આત્મનિર્ભર બનાવવાં માટે પ્રયત્ન થશે.**

સંદર્ભ સૂચિ

- Indian economy book for Dr.lal
- Budget Wikipedia
- Budget official website

ઉપસંહાર

- આમ, બજેટ **2020-21**ની ચર્ચા કરતા સરળ જીવન બનાવવું તેવી થીમ સાથે ત્યાર કરવામાં આવ્યું છે. આથી મહત્વના અન્ય અનેક ભાગોમાં નાણાકીય ફાળવણી કરવામાં આવશે અને વિકાસલક્ષી માર્ગોની અનેક શાખાનું નિર્માણ થશે. આ રીતે બજેટનો અભ્યાસ દેશનાં અર્થતંત્ર માટે મહત્વનું સાધન બની રહે છે. જે દેશના વિકાસ અંગેની આગાહી કરવામાં મહત્વનું બની રહે છે.